

На основу члана 29. став 1. Закона о средствима за заштиту биља („Службени гласник РС”, бр. 41/09 и 17/19),

Министар пољопривреде, шумарства и водопривреде доноси

ПРАВИЛНИК

о утврђивању Годишњег програма пострегистрационе контроле средстава за заштиту биља за 2020. годину

“Службени гласник РС”, број 102 од 24. јула 2020.

Члан 1.

Овим правилником утврђује се Годишњи програм пострегистрационе контроле средстава за заштиту биља за 2020. годину (у даљем тексту: Годишњи програм), који је одштампан уз овај правилник и чини његов саставни део.

Испитивањем узорака хране биљног и животињског порекла на присуство и ниво остатака средстава за заштиту биља у оквиру Годишњег програма обезбеђује се контрола примене средстава за заштиту биља.

Члан 2.

Годишњи програм садржи: план узимања узорака, врсту и број узорака, начин узимања и испитивања узорака, објекте из којих се узима узорак, динамику узимања узорака (у даљем тексту: План узорковања и испитивања), као и мере које се предузимају када се утврди да су остаци средстава за заштиту биља већи од прописаних максимално дозвољених количина (у даљем тексту: Предузимање мера).

Члан 3.

Овај правилник ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у „Службеном гласнику Републике Србије”.

Број 110-00-99/2020-09

У Београду, 15. јула 2020. године

Министар,

Бранислав Недимовић, с.р.

ГОДИШЊИ ПРОГРАМ

ПОСТРЕГИСТРАЦИОНЕ КОНТРОЛЕ СРЕДСТАВА ЗА ЗАШТИТУ БИЉА ЗА 2020. ГОДИНУ¹

I. План узорковања и испитивања

1. Циљ спровођења Годишњег програма

Узорковањем и испитивањем узорака хране биљног и животињског порекла у оквиру Годишњег програма на присуство и ниво остатака средстава за заштиту биља обезбеђује се контрола примене средстава за заштиту биља, процена угрожености здравља потрошача и провера примене прописа, односно усклађености хране биљног и животињског порекла са прописаним максимално дозвољеним количинама остатака средстава за заштиту биља (у даљем тексту: МДК).

Спровођењем Годишњег програма прикупљају се и подаци који се користе за анализу ризика за поједине категорије хране, а произвођачи, дистрибутери, увозници и потрошачи се упознају о утврђеним неправилностима, док се храна биљног и животињског порекла која не испуњава услове МДК искључује из промета у Републици Србији.

1 Годишњи програм заснован је на Сprovedбеној уредби Комисије (ЕУ) број 2018/555 од 9. априла 2018. године о координисаном вишегодишњем програму контроле Европске уније за 2019, 2020. и 2021. годину како би се обезбедила усаглашеност са максималним нивоима резидуа пестицида у и на храни биљног и животињског порекла и проценила изложеност потрошача резидуама пестицида у и на храни биљног и животињског порекла (Службени лист Европске уније L 92, 10.04.2018, стр. 6).

2. Објекти из којих се узима узорак

Узорковање хране биљног и животињског порекла спроводи се: у објектима за складиштење и дистрибуцију, у објектима за продају на велико и мало, код примарних произвођача и на граничним прелазима и местима царињења.

Годишњи програм обухвата храну биљног и животињског порекла, из конвенционалне и органске производње, која је произведена и која је увезена на територију Републике Србије.

3. План узимања узорака, врста и број узорака

План узорковања и испитивања дат је у Прилогу 1 – Храна биљног и животињског порекла која се узоркује ради испитивања присуства и нивоа остатака средстава за заштиту биља, који је одштампан уз овај програм и чини његов саставни део и Прилогу 2 – Активне супстанце чије се присуство и ниво остатака испитује у храни биљног и животињског порекла, који је одштампан уз овај програм и чини његов саставни део.

Храна која се узоркује и активне супстанце које се испитују у узорцима хране утврђене су на основу анализе ризика, узимајући у обзир следеће елементе:

- 1) процену важности хране у исхрани становништва Републике Србије;
- 2) податке о остацима средстава за заштиту биља утврђеним у храни у претходним годишњим програмима пострегистрационе контроле средстава за заштиту биља и/или током службених контрола хране;
- 3) препоруке надлежних тела ЕУ у/на којој храни биљног и животињског порекла треба урадити испитивања на остатке средстава за заштиту биља;
- 4) информације из Система за брзо обавештавање и узбуњивање за храну (Rapid alert system for food and feed/RASFF) и Међународне мреже органа надлежних за храну (International Food Safety Authorities Network/INFOSAN);
- 5) храна која до сада није била обухваћена годишњим програмима пострегистрационе контроле средстава за заштиту биља, као и храна која се због теже доступности на тржишту није узоркована у планираном броју у претходним годинама.

Храна биљног порекла која се узоркују према Сprovedбеној уредби 2018/555 је: поморанце, крушке, киви, карфиол, лук, шаргарепа, кромпир, грашак (сушени), раж, смеђи пиринач (ољуштен), а храна животињског порекла које се узрокује је: живинска маст, овчија маст. Потребно је узорковати најмање 10 узорака храна за одојчад и малу децу, изузев прерађене хране за децу на бази житарица, а за сваки од узорака хране за одојчад и малу децу потребно је узорковати најмање један узорак из органске производње.

4. Начин узимања узорака

Начин узимања узорака хране биљног и животињског порекла за потребе спровођења Годишњег програма обухвата узимање, паковање, обележавање, чување и транспорт узорака у лабораторију за испитивање.

Узимање, паковање, обележавање, чување и транспорт узорака у лабораторију за испитивање врши се у складу са посебним прописом којим се уређују методе узорковања и испитивања хране ради утврђивања остатака средстава за заштиту биља.

Узорковање хране врши надлежна инспекција у складу са овлашћењима утврђеним законом којим се уређује безбедност хране.

5. Испитивање узорака у лабораторији

У току спровођења Годишњег програма методе које се користе за испитивање узорака треба да буду акредитоване у складу са захтевима прописа којим се уређује безбедност хране.

Узорци се анализирају у складу са дефиницијама остатака утврђеним у пропису којим се уређују МДК у храни и храни за животиње.

Извештаји о испитивању, осим резултата према врсти хране и активним супстанцама, треба да садрже и квантификоване податке о извршеним испитивањима са инструменталним техникама и аналитичким методама које су коришћене у складу са процедурама контроле квалитета SANTE/11813/2017 (Упутство за аналитичку контролу квалитета и поступке валидације метода за остатке пестицида и анализу у храни и храни за животиње).

При утврђивању прекорачења МДК лабораторије узимају у обзир мерну несигурност. Ако се од нађених вредности прекорачења МДК одузме 50% мерне несигурности, а преостале количине су мање од МДК онда су прекорачења МДК вредности унутар мерне несигурности и узорак је усаглашен.

За храну која је намењена за одојчад и малу децу, узорци се оцењују на предложеним производима који су спремни за конзумацију или припремљени у складу са упутствима произвођача, узимајући у обзир МДК утврђене прописима којима се уређује здравствена исправност дијететских производа. Када се таква храна може

конзумирати онако како се продаје и како је припремљена, резултати се саопштавају на не-припремљеном производу који се као такав продаје.

6. Извештавање

Лабораторије достављају надлежном органу извештај о спровођењу Годишњег програма који је дат у Прилогу 3 – Извештај о спровођењу Годишњег програма пострегистрационе контроле средстава за заштиту биља, који је одштампан уз овај програм и чини његов саставни део.

На основу извештаја лабораторија, орган надлежан за послове пољопривреде сачињава Годишњи извештај о спровођењу програма пострегистрационе контроле.

II. Предузимање мера

Када се испитивањем узорака утврди да ниво остатака средства за заштиту биља није у складу са максимално прописаним количинама остатака средства за заштиту биља у храни, предузимају се мере у складу са законом којим се уређују средства за заштиту биља и законом којим се уређује безбедност хране и то:

- 1) искључивање из промета у Републици Србији хране биљног и животињског порекла која не испуњава услове максимално прописаних количина остатака средстава за заштиту биља у храни, ако је примењиво;
- 2) спровођење мера којима се дозвољава употреба хране у сврху која се разликује од њене првобитне намене;
- 3) спровођења других мера и других одговарајућих радњи.

Прилози

Прилог 1 - Храна биљног и животињског порекла која се узоркује ради испитивања присуства и нивоа остатака средстава за заштиту биља

Прилог 2 - Активне супстанце чије се присуство и ниво остатака испитује у храни биљног и животињског порекла

Прилог 3 - Извештај о спровођењу Годишњег програма пострегистрационе контроле средстава за заштиту биља